

■ IOBE

Το ελληνικό αναπτυξιακό μοντέλο φτάνει στα όριά του

«ΚΩΔΩΝΑΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ» ΑΠΟ ΤΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΓΙΑ ΑΜΕΣΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΟΣΤΕ ΝΑ ΜΗ ΒΡΕΘΕΙ Η ΧΩΡΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΗ ΜΕ ΕΠΙΒΡΑΔΥΝΣΗ

Καθόλου ενθαρρυντικά δεν είναι τα στοιχεία κινδύνου και οι προκλήσεις που επισημαίνει το IOBE για την ελληνική οικονομία στην τελευταία τριμηνιαία έκθεσή του.

Παρά την πρόοδο της Ελλάδας στο πεδίο της ανάπτυξης και σε επιμέρους παραμέτρους, για πρώτη φορά, ίσως, το Ινστιτούτο αναφέρει τόσο εύγλωττα πως το οικονομικό μοντέλο της χώρας είναι κοντά στο να συναντήσει τα όριά του, αντιστρέφοντας τους ισχυρούς αναπτυξιακούς ρυθμούς και κινδυνεύοντας να βρεθεί αντιμέτωπο με επιβράδυνση, ακολουθώντας έτσι τη «μοίρα» των υπόλοιπων χωρών της Ευρωζώνης, από τις οποίες μέχρι σήμερα ξεχωρίζει θετικά.

Οστόσο, παρά το γεγονός πως οι ρυθμοί μεγέθυνσης του ελληνικού ΑΕΠ σήμερα υπερβαί-

«Αστερίσκοι» στην πορεία της οικονομίας, που παραμένει σε αναζήτηση μακροπρόθεσμης δυναμικής, τη στιγμή μάλιστα που το εξωτερικό περιβάλλον επιβαρύνεται απότομα

νουν τους ευρωπαϊκούς μέσους όρους, καθώς επωφελοούνται κυρίως από την αύξηση των επενδύσεων και της απασχόλησης από τα ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα στα οποία βυθίστηκαν στα χρόνια της κρίσης χρέους, το IOBE προειδοποιεί: Εάν δεν υπάρξει αύξηση της παραγωγικότητας, η σημερινή τάση μεγέθυνσης αναπόφευκτα θα ανατραπεί, καθώς «η μεγέθυνση

στη χρήση παραγωγικών συντελεστών σταδιακά φτάνει προς ένα όριο και δεν θα υπάρχει άλλο περιθώριο για ανάπτυξη στο πλαίσιο του σημερινού υποδείγματος».

Βεβαίως, για να υπάρξει αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου και αύξηση της παραγωγικότητας είναι βασική προϋπόθεση οι ουσιώδεις παρεμβάσεις στη δομή της οικονομίας και στον τρόπο που λειτουργεί η παραγωγή, καθώς και οι κατεχθύνσεις που αυτή παίρνει.

ΤΑ ΒΗΜΑΤΑ ΠΡΟΟΔΟΥ

Η δυναμική των επενδύσεων κατά το 2024 ήταν ισχυρή, όπως επισημαίνει και το IOBE, καθώς η ανάκαμψη των πάγιων επενδύσεων κατά το 6^ο τρίμηνο σε συνδυασμό με την περαιτέρω ενίσχυση των αποθεμάτων οδήγησε στην αύξηση των συνολικών επενδύσεων.

Οι πάγιες επενδύσεις παρουσί-

ασαν αξιοσημείωτη ετήσια ανάκαμψη κατά 9% στο 6^ο τρίμηνο συγκριτικά με το προηγούμενο τρίμηνο, με τις συνολικές (δημόσιες και ιδιωτικές) επενδύσεις να διαγράφουν παρόμοια πορεία, αυξημένες κατά 24,4% από 18,0% στο προηγούμενο τρίμηνο. Υπογραμμίζεται ότι οι περισσό-

τερες συνιστώσες των επενδύσεων πάγιου κεφαλαίου κατέγραψαν αύξηση σε ετήσια βάση, με κυριότερες να είναι οι επενδύσεις στις κατοικίες και τις κατασκευές (+18,4% έναντι +6,9%), ενώ εκείνες σε μηχανολογικό και μεταφορικό εξοπλισμό (+3,3% από -2,8%) και λοιπά

προϊόντα ακολουθούν (+0,3% από +2,5%). Μία πιο λεπτομερής ματιά στα στοιχεία που παρατίθενται στην έκθεση του ΙΟΒΕ αποκαλύπτει ότι ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής ήταν θετικός σε έξι από τους επτά τομείς πάγιων επενδύσεων.

Συγκεκριμένα, ανοδικά κινήθηκαν οι επενδύσεις σε κατοικίες (+29,1% από 7,5%), σε αγροτικά προϊόντα (+16,3% από +7,3%), σε άλλες κατασκευές (+11,8% από +6,5%), σε εξοπλισμό τεχνολογίας, πληροφορικής και επικοινωνίας (+8,0% από -2,5%), σε μηχανολογικό εξοπλισμό και οπτικά συστήματα (+6,4% από +2,8%), καθώς και σε άλλα προϊόντα (+0,2% από +2,4%). Αντίθετα, συρρίκνωση κατέγραψαν σε ετήσια βάση οι επενδύσεις σε μεταφορικό εξοπλισμό, πέφτοντας κατά -10,8% από -19,0% προηγούμενως.

Παρ' όλα αυτά, η ελληνική οικονομία ακόμη βρίσκεται σε αναζήτηση μακροπρόθεσμης δυναμικής, τη στιγμή μάλιστα που το εξωτερικό περιβάλλον επιβαρύνεται απότομα, με αποτέλεσμα το ΙΟΒΕ να βάζει «αστερίσκους» στη μελλοντική της πορεία.

Η... ωρολογιακή βόμβα των δασμών

Ας σημειωθεί πως οι προσπάθειες της Ελλάδας να διατηρήσει υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, αυξάνοντας την παραγωγικότητά της και ενισχύοντας το εξαγωγικό της προφίλ, δεν γίνονται σε συνθήκες «εργαστηρίου». Γίνεται εν μέσω ενός εξελισσόμενου εμπορικού πολέμου, ο οποίος πραγματοποιεί stress test στις αντοχές όλων των οικονομιών, χωρίς ακόμα να γνωρίζουμε το πραγματικό του μέγεθος.

Ως εκ τούτου, οι αναλυτές του Ινστιτούτου υπενθυμίζουν πως για μια οικονομία όπως η δική μας, που ακόμη δεν έχει ισχυροποιηθεί στον επιθυμητό βαθμό, ένα δυσμενές ευρωπαϊκό και παγκόσμιο περιβάλλον μπορεί να υποβιβάσει μεσοπρόθεσμα τις προοπτικές της σε δυσμενέστερα επίπεδα, με την απειλή εδώ να αφορά και τις εξαγωγές προϊόντων και υπηρεσιών, αλλά και την πορεία των επενδύσεων, οι οποίες είναι αναγκαίες ώστε ο ρυθμός μεγέθυνσης της οικονομίας να παραμείνει σε ικανοποιητικά ποσοστά.

Ιδιαίτερα για τις επενδύσεις, η αβεβαιότητα η οποία κυριαρχεί αυτό το διάστημα δεν αποτελεί σύμμαχο. Η έλλειψη σαφήνειας γύρω από το επίπεδο των δασμών που θα εφαρμοστούν ανάμεσα στις διάφορες οικονομίες, όπως και για την επίδραση που αυτοί μπορεί να έχουν, παγώνει σε μεγάλο βαθμό τις επενδύσεις, ιδίως τις περισσότερο παραγωγικές και μεσομακροπρόθεσμες, μέχρις ότου επιχειρήσεις και επενδυτές να αξιολογήσουν τη διαμόρφωση του νέου τοπίου.

Μέχρις ότου βγει «λευκός καπνός» από τις διαπραγματεύσεις μεταξύ ΗΠΑ και Ε.Ε. και αρχίσουν να αποσύρονται σταδιακά οι δασμοί, η κυρίαρχη ασάφεια αναμένεται να «φρενάρει» πολλές επενδύσεις στην Ελλάδα και διεθνώς, διαμορφώνοντας ένα μείγμα αβεβαιότητας, ασθενών επενδύσεων και αναπόφευκτης υποχώρησης της ανάπτυξης, το οποίο μπορεί να πυροδοτήσει μια παροδική ή και βαθύτερη κρίση στις παγκόσμιες χρηματαγορές, με αρκετά επακόλουθα σε επιχειρήσεις, αγορές και εθνικές οικονομίες.